

'n HOESBREEF

UITGAVE VAN STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER

Wapensteen na 45 jaar teruggevonden

De loakstenencommissie meldt dat na ruim 45 jaar de vermiste wapensteen nr. 46, een grenssteen die vroeger op de rijksgrens stond tussen de Knalhutte en het Aamsveen, weer terecht is.

Door **Harry van der Sleen**
Loakstenencommissie

Deze prachtige steen, die inmiddels 260 jaar oud is, draagt aan de ene kant het wapen van Overijssel en aan de andere kant het wapen van de bisschop van Munster. Ook het jaartal 1756 is er fraai in gebeiteld. In 'n Sliepsteen 93 van 2007 heeft nog een oproep gestaan met het verzoek om tips betreffende de verblijfplaats van de steen. Na tien jaar dus eindelijk een respons.

▲ *Unieke wapensteen teruggevonden.*

Foto's: Dick Taat en H. Feldhaus.

De werkgroep gaat nu met meerdere betrokken partijen in gesprek over herplaatsing op een publiek toegankelijke plek; de oorspronkelijke locatie valt

namelijk om meerdere redenen af. We willen hier graag een gedenkwaardig project van maken en houden u via 'n

Hoesbreef op de hoogte van onze voorde-
ringen.

Detakerk gered van de sloop

► De Detakerk in de Blijdensteinlaan is verkocht aan de Groningse projectontwikkelaars Veldboom & Bakker. Zij willen de kerk verbouwen tot luxe appartementen. Daarmee lijkt sloop afgewend. De Detakerk is een van de twaalf na-oorlogse gebouwen die in aanmerking komen voor de status van gemeentelijk monument.

Zie ook **Pagina 3** ►

Sociëteitsavonden

Voor zo ver bekend het programma voor de thema-avonden in 2017 (sociëteitsavonden).

► **17 februari:** Gavin Williams, van ADC Archeoprojecten in Amersfoort, over de opgravingen rond de Plechelmuskerk in Oldenzaal.

► **17 maart:** (dialectmaand): Harry Nijhuis over Twents taalgebruik en gezegden met een agrarische en textielachtergrond.

► **21 april:** jaarvergadering en quiz over Enschedese gebouwen.

► **19 mei:** wordt later bekend gemaakt.

De thema-avonden worden elke derde vrijdag van de maand gehouden in het Enschede's Odd-Fellowhuis, Nicolaas Beetsstraat 44 en beginnen om 20.00 uur.

'n HOESBREEF

Stichting Historische Sociëteit
Enschede – Lonneker
Nieuwsbrief voor SHSEL-contribuanten
www.shsel.nl

Redactie:

Ingrid Astrego, Javastraat 26,
7512 ZJ Enschede. (053) 431 72 89 of
astrego@kpnmail.nl

Secretariaat:

Kor Feringa, Krooshoopland 1,
7542 HZ Enschede, (053) 477 45 95
k.feringa@home.nl

'n Sliepsteen

Contribuanten ontvangen vier keer per jaar ons historisch blad 'n Sliepsteen.
Redactie: Geert Bekkering, (053) 430 06 91
of g.h.bekkering@home.nl

Onze documentatie is te raadplegen in Prismare, ruimte 1.07 Roomweg 167 maandag 10-12 uur vrijdag 14-16 uur. Contribuanten ontvangen ons kwartaalblad 'n Sliepsteen www.shsel.nl De SHSEL heeft een ANBI-beschikking, dus schenkingen zijn fiscaal aftrekbaar.

De waarheid naar je hand zetten?

De geschiedenis van de mensheid kent veel voorbeelden van ontwikkelingen die het gevolg waren van niet helemaal of zelfs helemaal niet willen zien wat er gebeurt of gebeurd is!

Ook in de geschiedenis van ons mooie (??) Enschede zijn daarvan voorbeelden te vinden. Terwijl ik 'mooie' schrijf in relatie met Enschede ben ik in de ogen van mensen de werkelijkheid aan het verfraaien. Mooi is een subjectief begrip dat erg afhankelijk is van de vraag of je Enschede liefhebt, haar geschiedenis meebeleefd en zelfs doorleefd hebt. Hoe dichter je op een gebeurtenis zit, hoe moeilijker het vaak is om objectief een oordeel te geven. Buitenstaanders lijken door de bank genomen met meer afstand naar een zaak te kijken en zien kwaliteiten en ook mislukte projecten vaak scherper.

De stadsverwarmingsschoorsteen aan de Deurningerstraat met de Delfts blauwe stickers vind ik eigenlijk wel een mooi statement in een wijk die door de vuurwerkcramp zwaar getroffen is. Speels, apart en opvallend. Veel mensen schijnen het een lelijk ding te vinden. Dat mag gelukkig. Juist in de architectuur en de inrichting van de openbare ruimte houden we dit soort discussies. Mooi versus lelijk.

Maar dan waarheid in relatie tot wat iemand zegt of beleeft. Ik ben ouderwets opgevoed en de feiten zijn daarbij leidend. Waarheden gaan dan afhangen van interpretaties. Een ding waar je op kunt zitten met vier poten is meestal een stoel. Maar, zei mijn moeder, een varken heeft vier poten en je kunt er op zitten! Met andere woorden, je kunt niet zo maar vertrouwen op je kennis als het gaat om beschrijvingen.

Mooi lesje voor kinderen om kritischer de wereld te beschouwen. Ik moest daar aan denken toen ik de afgelopen weken

meerdere malen discussies volgde over zaken die in de publiciteit waren. Van der Steur die aftrad omdat hij volgens eigen zeggen de schijn tegen had toen de vraag aan de orde was of hij als Tweede Kamerlid daadwerkelijk de minister had gesouffleerd. Waar of niet waar? Ik kan het niet beoordelen maar... Kamerleden controleren de regering en gaan niet op de stoel van een minister zitten.

In Turkije worden inwoners die kritisch zijn over de politiek van de president weggezet als aanhangers van een verboden oppositie. Volksvijanden! Na Poetin en Erdogan begint president Trump nu ook de waarheid naar zijn hand te zetten. Bij mij thuis noemden ze dat trouwens gewoon liegen.

De werkelijkheid niet willen accepteren (aantal bezoekers bij inauguratie en aantal kiezers dat Clinton zou hebben verkozen) begint te lijken op wat George Orwell eerder schreef in zijn boek over een totalitaire staat.

Een regering die alleen regeert dankzij leugens, gaat degenen die de waarheid spreken uiteindelijk als verraders wegzetten. Dan begint het ernstig te worden en moeten andere lessen uit de geschiedenis ons in de benen jagen. Onze democratie mag niet overgelaten worden aan ligende en intimiderende leiders die het land moeten dienen en er niet voor zichzelf zitten.

In Enschede gaan we intussen bezig met een idee dat Kor Feringa heeft geopperd. Kor heeft bedacht dat terugbrengen van een stuk spoorlijn op de oude lijn Enschede-Alstätte-Ahaus een mooi stuk van onze echte geschiedenis weer zichtbaar kan maken. Het projectvoorstel is intussen gemaakt en ligt bij de bewonersorganisaties en het Stadsdeel Zuid. Een mooie laatste actie van onze secretaris die acht jaar het secretariaat op zijn geheel eigen wijze heeft vorm gegeven. Hij heeft dat actief gedaan en het bestuur en de SHSEL zijn hem veel dank verschuldigd. Kor blijft actief als vrijwilliger, maar ik wilde dit tocht even gemeld hebben en hem dank zeggen.

Dick Buursink
voorzitter

Thema-avond: opgravingen rond de Plechelmus

► Op de thema-avond van **17 februari** vertelt archeoloog Gavin Williams ons 'alles' over de opgravingen rond de Plechelmus in Oldenzaal. Williams was anderhalf jaar lang bij de kerk te vinden om het verleden van Oldenzaal (en heel Twente) bloot te leggen. Uit de opgraving is veel informatie gekomen die

waarschijnlijk voor een groot deel van Twente geldt.

Deze link gaat over de groen-uitgeslagen schedels van Oldenzaal (door koperen grafkronen): <https://cultureelerfgoed.nl/sites/default/files/publications/tijdschrift-van-de-rijksdienst-voor-het-cultureel-erfgoed-2017-1.pdf>.

Monumentenstatus voor naoorlogse panden

De gemeente Enschede gaat niet in hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank in Zwolle waarbij Erfgoedvereniging Heemschut en het Cuypergenootschap in het gelijk zijn gesteld. Beide erfgoedbehoeders hadden bezwaar gemaakt tegen de weigering van Enschede om

twaalf naoorlogse panden aan te wijzen als gemeentelijk monument. De gemeente Enschede beslist nu na nog een consultatie van bewoners/eigenaren en afweging van belangen of een pand al dan niet een gemeentelijk monument moet worden. De FEE (Forum Enschedees Erfgoed),

waarin naast de Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker, het Architectuurcentrum en de Menno van Coehoornstichting de Erfgoedvereniging Heemschut en het Cuypergenootschap vertegenwoordigd zijn, zal de verdere besluitvorming nauwlettend volgen.

SHSEL nu op Facebook

De SHSEL gaat met haar tijd mee en zit sinds kort op Facebook. Jan Brummer heeft pagina's aangemaakt voor de stichting

en voor het Hogeland, het nieuwste project van de fotoverhalencommissie. Beide pagina's werden meteen al goed bekeken.

Jan zorgt ervoor dat er twee of drie keer per week een nieuw bericht met foto op de pagina's verschijnt. Een bericht over slager Gollenbeek (Padangstraat) op de Hogelandpagina werd al snel bijna duizend keer bezocht, maar dat over kruidenier Pross (Van Heutzstraat) is binnen een etmaal zelfs 2052 keer aangeklikt. En er komen veel leuke en nuttige reacties binnen.

De Facebookpagina's zijn te vinden onder 'Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker':

<https://www.facebook.com/SHSEL/> en 'Hogeland Vroeger en Nu': <https://www.facebook.com/Hogeland-Vroeger-en-Nu-747439258742757/>

Deurningerstraat verleden en heden

Voor wie 'iets' heeft met de Deurningerstraat: de tweede druk van het door de SHSEL uitgegeven boek 'Deurningerstraat verleden en heden' vliegt de deur uit. Maar er zijn nog exemplaren te koop, voor uzelf of als cadeau voor familie of vrienden. De prijs is 27,50 euro. 'Deurningerstraat heden en verleden' is op maandagmorgen en vrijdagmiddag verkrijgbaar in de SHSEL-ruimte in Prismare. Wie niet in staat is het boek daar op te halen, kan contact opnemen op info@shsel.nl of jpmbrummer@xs4all.nl of telefonisch op 06 241 20 206.

Historische clubs presenteren zich

▲ *Nederlandse en Duitse historische verenigingen uit de kring rondom Enschede presenteren zich op zaterdag 18 februari in de Openbare Bibliotheek in de Pijpenstraat. Mensen uit de region die iets over (hun eigen) geschiedenis willen weten, kunnen daar die middag terecht. Ook de SHSEL is natuurlijk met een kraam aanwezig, om (oud-)Enschedeërs te vertellen waar we hier mee bezig zijn.*

Contactpersonen commissies

► Binnenstadcommissie

Fons Kleinherenbrink (053) 435 12 69
Email: fonskleinherenbrink@home.nl

► Boerderijcommissie

Jan Goolkate (053) 435 90 44
Email: goolkatejan@home.nl

► Documentatiecentrum

Kor Feringa (053) 477 45 95
Email: k.feringa@home.nl

► Foto- en verhalencommissie

Wil Metselaar (053) 433 82 47
Email: fotoverhalen@shsel.nl

► Monumentencommissie

Paul van Wijk, (053) 431 40 41
Email: pw566@hotmail.com

► Loakstenen- en begraafplaatsencommissie

Harry van der Sleen (053) 852 24 94
Email: loakstenencom@shsel.nl

► PR-commissie

Ben Broen, 06 835 30 607
Email: jannieenbennie@hotmail.com

► Redactie 'n Sliepsteen

Geert Bekkering (053) 430 06 91
Email: g.h.bekkering@home.nl

► Historische Kring Glanerbrug

Joop Kwakman (053) 461 38 53
Email: j_kwakman@hotmail.com

► ICT

Tjibbe Knol Email: beheer@shsel.nl

Zuiderspoor voor een deel weer zichtbaar

▲ Spoorwegovergang Buurserstraat in 1963

Foto: Roef Ankersmit

Stroinkslanden is nog een jonge wijk, maar ook daar zijn sporen van de geschiedenis van Enschede te vinden. Langs de wijk liep van 1903 tot 1975 het Zuiderspoor richting Alstatte/Ahaus. Deze spoorverbinding was vooral bestemd voor de aanvoer van kolen voor de textielindustrie. De SHSEL heeft een initiatief genomen

om een klein stukje van het voormalige Zuiderspoor weer zichtbaar te maken. Ter hoogte van de onlangs beschilde schutting op de hoek Buurserstraat en Hanterlanden zou in de groenstrook langs het fietspad een stukje spoorlijn gelegd kunnen worden van zo'n 30 tot 40 meter lang. Informatieborden en/of een QR reader kunnen daarbij een stukje

van de geschiedenis van Enschede vertellen.

Het stadsdeel, het Bewoners Team Stroinkslanden en de Werkgroep Wijkbudget Stroinkslanden blijken geïnteresseerd. Een werkgroepje heeft daarom een officiële projectaanvraag voorbereid, die begin deze maand door de SHSEL is ingediend.

Rabobank Clubkas Campagne

► De Historische Sociëteit Enschede-Lonaker doet voor de derde keer mee aan de Clubkas Campagne van de Rabobank.

De Rabobank wil het verenigingsleven steunen, maar vindt dat de leden zelf moeten kunnen bepalen welke clubs een bijdrage krijgen. Leden van de Rabobank kunnen hun favoriete club, stichting of vereniging steunen door een stem uit te brengen op www.rabobank.nl/eh. Begin maart krijgen ze daarvoor een persoonlijke uitnodiging van de bank. Na het tellen van de stemmen wordt het uit te keren bedrag per stem bepaald. In 2015 leverde de campagne de SHSEL een kleine 500 euro op. Vorig jaar was dat het dubbele: 1001 euro.

Verkoop historische boeken op 25 maart

► De promotiecommissie heeft de datum van de boekenmarkt met historische boeken vastgesteld. De markt wordt gehouden op zaterdag 25 maart van 10.00 tot 15.00 uur in het SHSEL-home in Prismare aan de Roomweg. De opbrengst is voor de SHSEL. Waarom doen we dit? Een beetje voor het geld, maar vooral omdat wij zo niet alleen leden, maar ook buitenstaanders willen laten kennismaken met onze ruimte en laten zien, dat zij gebruik mogen en kunnen maken van onze bibliotheek en ons archief.

U als lezers van n Hoesbreef kunt ons helpen door bij u thuis te kijken of u nog boeken over hebt. U kunt deze op maandagochtend van 10.00-12.00 uur of op vrijdagmiddag van 14.00-16.00 uur brengen naar onze ruimte in Prismare. Mocht u niet in de gelegenheid zijn

om ze te brengen, ik wil ze graag bij u ophalen. Mijn telefoonnummer is (053) 430 04 02.

Ben Broen, promotiecommissie